

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1635. usque ad annum 1643

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1779

VD18 9011888X

§. 46. Sueci in Pomeraniam repulsi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67406](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67406)

nam vivit, vivacissima sanctorum Principum memoria. Tam digni Principis virtutes longe clarissimas Khevenhillerus Comes in suis Annalibus fufius profequitur, unico communis luctus temperamento, quod tantus Parens Successorem reliquerit Ferdinandum III. qui Genitoris virtutes non degeneri æmulatione perseverabat extendere, Religionis præprimis & clementiæ docili successione.

§. XLVI.

Sueci in Pomeraniam repulsi.

Disparuit exoptatæ pacis spes, postquam Sueci variis tergiversationibus Cæsaris, aliorumque pacem morientium desideria in comitiis compe-
Hist. Eccl. Jæger. l. 7. cap. 1. Puffend. l. 9. §. 3. Theatr. Europ. tom. 3. p. 750.
 tendinabant, atque Arundelius Angliæ Legatus Regem suum ad arma in Cæsarem movenda impellere, totis viribus nitentibus: quapropter Ferdinandus III. non modo patriarum ditionum successor, sed virtutum etiam & gloriæ hæres, cum Hispanis Bavarisque Legatis de futuri belli rationibus varia Viennæ consilia agitare cogebatur, præcipue cum Galli Ferdinando Imperatori, ut illum oppugnandi obtentum haberent, honorem Romanorum Regis ac Imperatoris deferre denegarent, caussati,
Hist. Eccles. Tom. LX. K Tre-

Sæc. XVII. Trevirensis capti Legatos nequidem
A. C. 1637. admissos, Moguntinum & Coloniensem
 Hispana pensione corruptos, Bavari-
 jus ad Electoratum nondum esse satis
 evictum, Legatos Saxonis & Brande-
 burgi sua excessisse mandata, & Fer-
 dinandum sibimetipsi suffragium tulisse.
 Nec his cavillationibus contenti erant
 Galli, sed insuper Sueciæ Rectores,
 imo & ipsum summum Pontificem sol-
 licitabant, ut & hi Ferdinando litem
 moverent, spe tamen sua frustrati font:
 nihilominus ingentes Gallorum Sueco-
 rumque apparatus neo-electum Cæsarem
 ejusque foederatos opprimendi consilia
 prodebant; postquam enim Bannerius
 Suecici exercitus Ductor, Erfordia po-
 titus, ex Turringia Cæsareos expule-
 rat, cum universo exercitu Torgaviam
 movit, fugatisque quatuor Saxonum
 legionibus urbem cepit, ac Lipsiam
 toto armorum apparatu cinxit, quam-
 vis a Cæsareis & Saxonibus co-
 piis obrutus non sine suorum clade ob-
 fidionem solvere coactus esset. Hoc
 successu animatus Comes Hatzfeldius,
 unacum Cæsareo Goetzii & Darmsta-
 diensis Landgravii agmine Jenam con-
 tendit, urbemque, expulsis Suecis,
 militum direptioni exposuit, hostem-
 que Torgaviam usque repulit: tan-
 dem vero Saxonis copiis junctus,
 post

post crebras velitationes, mutuas-
 que cædes Suecorum castra ad Torga-
 viam invadere statuit: Interim vero
 Bannerius Misniam stratagemate cepit,
 ac propagata per vicos cæde urbem di-
 rripuit, cumque arcem superare despe-
 raret, excitato variis locis incendio
 Torgaviam reversus est, indies vero
 crescente annonæ & pabulationis diffi-
 cultate, ac Cæsareo - Bavarico exer-
 citu tam copiose aucto, ut clausis pas-
 sim itineribus pene ipse cum suis ob-
 sideretur, motis castris, tormentisque
 septem relictis a Torgavia ad Viadrum
 citatis itineribus affugit; insequitur
 Cæsareus miles, ac cæsis sexcentis,
 captisque plusquam quadringentis po-
 stemum agmen fundit; Bannerius quo-
 que cum reliquo exercitu in adversam
 Viadri ripam fugienti haud absimilis
 ægre evasit, ac præter milites Germa-
 nos, qui una omnes a Suecorum signis
 ad Cæsareos transfugerant, magnam
 impedimentorum, machinarum, & e-
 quorum partem medio inter Albin &
 Viadrum itinere amisit. Nil reliquum
 Bannerio erat, quam dissipatas exerci-
 tus sui reliquias prope Landspergam
 Marchiæ Brandeburgicæ urbem colli-
 gere: at jamjam Cæsarei viam præ-
 cludere, unde Custrinum profugus, ibi-
 dem pediatum suum cum Joanne Uran-
 gelio,

Sæc. XVII. A. C. 1637. gelio, altero Suecorum Ductore, qui expugnato Francofurto novas ex Pomerania copias adduxerat, conjungere compulsus est. Verum instabant fugientibus Cæsarei, qui intercepta Landsperga Ratenaviam, Havelbergam, Ukermundam, captoque juniore Oxenstirnio pluribusque aliis, Werbensem, Plavensem arcem, necnon Dremitzam, Luneburgum, pluresque alias urbes occuparunt. Galasius quoque cum toto exercitus robore in Pomeraniam irrumpens, profligato Urangelii equitatu Tripsecium astu, Wolgastum vero armis præter alias urbes cum ingenti Suecorum clade subegit, caesis Suecorum plusquam octingentis, fuis insuper fugatisque quinque legionibus, atque amissis viginti quinque signis, & quatuor belli tormentis. Inde tanta Suecorum animos formido incelsferat, ut munitam admodum turrim Lixis & calonibus, qui ex Cæsareo agmine pabulatum excurrerant, sibi dedi. postulantibus, eam nonnisi vitæ incolumitatem pacti tradiderint. Demum pluribus urbibus per varios Cæsaris Belliduces occupatis, Suecorum potentia plurimum accisa, atque ad extremum maris Balthici angulum rejecta nunquam resloruisset, nisi Galli non sine maximo rei Catholicæ detrimento

mento collapsas Protestantium res re- Sæc. XVII.
stituisent, & fœderati Principes Cæ- A. C. 1637.
sareis commeatum suppeditare non
denegassent.

§. XLVII.

*Prospera Joannis de Werth expedi-
tio ad Rhenum contra Gallos,
Suecosque.*

Nec magis secunda belli fortuna ad *Barre Hist.*
Rheni confinia adspirabat Gallo- *d' Allemagn.*
Suecis; postquam enim Bavari Gallos *t. 9. p. 698.*
ex Confluentia, locisque finitimis ex-
pulerant, Joannes de Werth Herman-
steinium, arcem ad Rheni & Mosellæ
confluentes munitissimam, & jam antea
a Cæsareis obsessam circumfulis eminus
Legionibus arctius cingere, omnem-
que annonæ invehendæ opportunitatem
obsessis præcludere statuit: inde vero
Urbs ad tam exitialem formam per-
ducta est, ut cives, militesque Galli
penu omnino exhausta, ne rabies e-
dendi vitalia depasceret, primo ad
siliquas, obviasque quasque herbas,
radices & absurda quæque solo genita,
vellenda, rabida cupiditate converteren-
tur, & demum nullo inter nutrimenta
facto selectu (adeo indomitus est ven-
tris impetus, qui præfestina aviditate,
dummodo prima sui specie crederentur
utilia,